2023/2682

28.11.2023

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2023/2682

ze dne 27. listopadu 2023

o opatření pomoci v rámci Evropského mírového nástroje na podporu vojenských subjektů a námořnictva pobřežních států zapojených do operací k zajištění námořní bezpečnosti v Guinejském zálivu

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 28 odst. 1 a čl. 41 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Rozhodnutím Rady (SZBP) 2021/509 ([1]) byl zřízen Evropský mírový nástroj, kterým členské státy financují činnost Unie v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky zaměřenou na zachovávání míru, předcházení konfliktům a posilování mezinárodní bezpečnosti podle čl. 21 odst. 2 písm. c) Smlouvy. V souladu s čl. 1 odst. 2 rozhodnutí (SZBP) 2021/509 tak mají být z Evropského mírového nástroje financována zejména opatření pomoci, jako jsou akce k posílení kapacit třetích států a regionálních a mezinárodních organizací souvisejících s vojenskými a obrannými záležitostmi.

(2) U příležitosti desátého výročí kodexu chování z Yaoundé Unie a její členské státy znovu potvrdily svou podporu regionu Guinejského zálivu a obnovily svůj závazek posílit námořní bezpečnost v této oblasti.

(3) Dne 4. května 2022 schválila Rada koncepční dokument o možném opatření pomoci ve prospěch pobřežních států Guinejského zálivu, jehož zastřešujícím cílem je podpořit činnosti v oblasti námořní bezpečnosti a boje proti pirátství prováděné pod vedením afrických států vojenskými subjekty v Guinejském zálivu s cílem v konečném důsledku snížit výskyt, dobu trvání a intenzitu násilí a trestné činnosti a chránit námořní plavidla, pobřežní obyvatelstvo a jejich živobytí.

(4) V rámci koncepčního dokumentu Rada schválila přípravné opatření, které bude podkladem pro budoucí návrh vysokého představitele pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“) týkající se opatření pomoci na posílení námořní bezpečnosti v Guinejském zálivu. Přípravné opatření probíhalo v období od září do prosince 2022 a mělo dvojí cíl, totiž jednak určit a vypracovat technické specifikace pro systém zpravodajství, sledování a průzkumu a stanovit objektivní a transparentní kritéria umožňující výběr příslušné lokality a jednak posoudit námořnictva pobřežních států Guinejského zálivu s cílem určit, která z nich jsou po technické a politické stránce nejvhodnější, aby bylo možné dosáhnout cílů opatření pomoci. Z přípravného opatření vyplynulo, že optimálním řešením pro systém zpravodajství, sledování a průzkumu je vzdušný prostředek s posádkou, přičemž Kamerun, Ghana, Kongo a Benin byly označeny za nejvhodnější pobřežní státy Guinejského zálivu s dostatečnou námořní, regulační a politickou kapacitou, aby se mohly opatření pomoci účastnit.

(5) V lednu a červnu 2023 se uskutečnila řada mapovacích a osvětových akcí včetně misí na místě s cílem dále zefektivnit a upřesnit zjištění přípravného opatření, jakož i zajistit plnou koordinaci a spolupráci s určenými pobřežními státy Guinejského zálivu a s regionálními organizacemi, které jsou součástí yaoundské struktury, zejména Regionálním střediskem pro bezpečnost námořní dopravy ve střední Africe (CRESMAC), Regionálním střediskem pro bezpečnost námořní dopravy v západní Africe (CRESMAO), Meziregionálním koordinačním střediskem (ICC) a nadnárodními námořními koordinačními středisky (MMCC) ve městech Douala, Akkra a Pointe-Noire. Na základě výše uvedených osvětových akcí a připravenosti, kterou vyjádřily předem určené pobřežní státy Guinejského zálivu, byly jako příjemci opatření pomoci vybrány Kamerun a Ghana.

([1]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/509 ze dne 22. března 2021 o zřízení Evropského mírového nástroje a o zrušení rozhodnutí (SZBP) 2015/528 (Úř. věst. L 102, 24.3.2021, s. 14).

(6) Vzhledem ke složitosti opatření pomoci a s cílem omezit jakákoli případná politická nebo technická rizika bude pomoc pobřežním státům Guinejského zálivu v oblasti námořní bezpečnosti probíhat postupně. Na základě šestiměsíčního hodnocení opatření pomoci může být přijato rozhodnutí o pokračování podpory a jejím rozšíření na další pobřežní státy Guinejského zálivu, případně v roce 2024.

(7) Dne 16. června 2023 obdržel vysoký představitel od Ghany žádost, aby Unie byla nápomocna ghanskému námořnictvu při pořizování klíčového vybavení pro posílení jeho operačních schopností hlídkovat na volném moři.

(8) Dne 19. září 2023 obdržel vysoký představitel od Kamerunu žádost, aby Unie byla nápomocna kamerunskému námořnictvu při pořizování klíčového vybavení pro posílení jeho operačních schopností hlídkovat na volném moři a aby byla nápomocna yaoundské struktuře při poskytování služeb v oblasti zpravodajství, sledování a průzkumu prostřednictvím vzdušných prostředků s posádkou s cílem posílit operační schopnosti členských států yaoundské struktury při jejich sledování v Guinejském zálivu s konečným cílem zlepšit námořní bezpečnost v regionu.

(9) Opatření pomoci mají být prováděna s přihlédnutím k zásadám a požadavkům stanoveným v rozhodnutí (SZBP) 2021/509, zejména při dodržení společného postoje Rady 2008/944/SZBP ([2]), a v souladu s pravidly pro plnění příjmů a výdajů financovaných z Evropského mírového nástroje.

(10) Rada znovu potvrzuje své odhodlání chránit, prosazovat a naplňovat lidská práva, základní svobody a demokratické zásady a posilovat právní stát a řádnou správu věcí veřejných v souladu s Chartou Organizace spojených národů, Všeobecnou deklarací lidských práv a mezinárodním právem, zejména s mezinárodním právem v oblasti lidských práv a mezinárodním humanitárním právem,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Zřízení, cíle, oblast působnosti a doba trvání

1. Zřizuje se opatření pomoci ve prospěch yaoundské struktury, Kamerunu a Ghany (dále jen „příjemci“), jež bude financováno v rámci Evropského mírového nástroje (dále jen „opatření pomoci“).

2. Cílem opatření pomoci je posílit operace zaměřené na boj proti pirátství a námořní bezpečnost a odrazující činnosti v Guinejském zálivu posílením kapacit yaoundské struktury a jejích členských států, zejména zlepšením jejich informovanosti o situaci na moři, a zvýšením schopnosti vybraného námořnictva pobřežních států hlídkovat na volném moři, aby se v konečném důsledku snížil výskyt trestné činnosti a chránila námořní plavidla a zdroje, pobřežní obyvatelstvo a jeho živobytí.

3. K dosažení cíle stanoveného v odstavci 2 se z opatření pomoci financují tyto druhy vybavení a služeb, které nejsou určeny k použití smrtící síly:

a) poskytování služeb v oblasti zpravodajství, sledování a průzkumu prostřednictvím vzdušných prostředků s posádkou po dobu jednoho roku; Národní námořní operační středisko kamerunského námořnictva v Douale odpovídá za přijímání, další zpracování a sdílení informací ze zpravodajství, sledování a průzkumu s ostatními regionálními středisky a námořními koordinačními středisky yaoundské struktury prostřednictvím Regionální platformy pro sdílení informací v rámci yaoundské struktury;

b) podpora hlídkových plavidel:

   i) Kamerunu prostřednictvím poskytování rychlých zásahových člunů;

   ii) Ghany prostřednictvím poskytování námořních vzdušných bezpilotních systémů pro sledování na moři, technického materiálu pro služby související se čluny a potápěčského vybavení;

c) jeden technický asistent na pomoc námořnictvu Kamerunu a Ghany;

([2]) Společný postoj Rady 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu (Úř. věst. L 335, 13.12.2008, s. 99).

d) jeden námořní asistent pro styk se složkami yaoundské struktury, konkrétně s ICC, CRESMAC, CRESMAO a MMCC v kamerunské Douale a ghanské Akkře.

4. Doba trvání opatření pomoci je 48 měsíců ode dne přijetí tohoto rozhodnutí.

Článek 2

Finanční ustanovení

1. Finanční referenční částka určená na krytí výdajů souvisejících s opatřením pomoci činí 21 000 000 EUR.

2. Veškeré výdaje jsou spravovány v souladu s rozhodnutím (SZBP) 2021/509 a s pravidly pro plnění příjmů a výdajů financovaných z Evropského mírového nástroje.

Článek 3

Ujednání s příjemci

1. Vysoký představitel uzavře s příjemci ujednání nezbytná k zajištění toho, aby příjemci dodržovali požadavky a podmínky stanovené tímto rozhodnutím, které jsou podmínkou pro poskytování podpory v rámci opatření pomoci.

2. Ujednání uvedená v odstavci 1 musí obsahovat ustanovení zavazující příjemce zajistit:

a) dodržování relevantního mezinárodního práva, zejména mezinárodního práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, jednotkami ozbrojených sil Kamerunu a Ghany podporovaných v rámci opatření pomoci;

b) řádné a efektivní používání veškerých prostředků poskytnutých v rámci opatření pomoci k účelům, k nimž byly poskytnuty;

c) dostatečnou údržbu veškerých prostředků poskytnutých v rámci opatření pomoci, aby se zajistila jejich použitelnost a operační dostupnost během jejich celého životního cyklu;

d) aby žádné prostředky poskytnuté nebo uchovávané v rámci opatření pomoci nebyly na konci svého životního cyklu ztraceny nebo převedeny bez souhlasu výboru Evropského mírového nástroje, zřízeného rozhodnutím (SZBP) 2021/509, ve prospěch jiných osob či subjektů, než které jsou určeny v uvedených ujednáních.

3. Ujednání uvedená v odstavci 1 musí obsahovat ustanovení o pozastavení a ukončení podpory v rámci opatření pomoci, pokud se zjistí, že příjemce porušuje povinnosti stanovené v odstavci 2.

Článek 4

Provádění

1. Vysoký představitel odpovídá za zajištění toho, aby toto rozhodnutí bylo prováděno v souladu s rozhodnutím (SZBP) 2021/509 a pravidly pro plnění příjmů a výdajů financovaných z Evropského mírového nástroje a s integrovaným metodickým rámcem pro posuzování a určování požadovaných opatření a kontrol v souvislosti s opatřeními pomoci v rámci Evropského mírového nástroje.

2. Činnosti uvedené v čl. 1 odst. 3 provádí Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (FIIAPP) – Cooperación Española.

Článek 5

Monitorování, kontrola a hodnocení

1. Vysoký představitel monitoruje, zda příjemci dodržují povinnosti stanovené v článku 3. Toto monitorování se používá k zajištění informovanosti o souvislostech a rizicích porušování povinností stanovených v souladu s článkem 3 a přispívá k předcházení tohoto porušování, včetně porušování mezinárodního práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva jednotkami podporovanými v rámci opatření pomoci.

2. Kontrola vybavení a dodávek po dodání je organizována takto:

a) ověřování dodání, kdy dodací listy v rámci Evropského mírového nástroje podepisují síly konečného uživatele při převodu vlastnictví;

b) podávání zpráv spočívající v tom, že příjemce má podávat každoročně zprávu o činnostech prováděných s použitím vybavení, dodávek a služeb poskytnutých v rámci opatření pomoci a o inventárním soupisu určených položek až do doby, kdy Politický a bezpečnostní výbor shledá, že takové podávání zpráv již není zapotřebí;

c) inspekce na místě, při nichž má příjemce na požádání poskytnout vysokému představiteli a auditorům Evropského mírového nástroje přístup k provádění kontrol na místě a auditů Evropského mírového nástroje.

3. Po dokončení opatření pomoci provede vysoký představitel závěrečné hodnocení s cílem posoudit, zda opatření pomoci přispělo k dosažení cíle uvedeného v čl. 1 odst. 2.

Článek 6

Podávání zpráv

Během období provádění předkládá vysoký představitel Politickému a bezpečnostnímu výboru pololetní zprávy o provádění opatření pomoci v souladu s článkem 63 rozhodnutí (SZBP) 2021/509. Správce pro opatření pomoci pravidelně informuje výbor Evropského mírového nástroje, zřízený rozhodnutím (SZBP) 2021/509, o plnění příjmů a výdajů v souladu s článkem 38 uvedeného rozhodnutí, přičemž mu poskytuje informace o zúčastněných zhotovitelích, dodavatelích, poskytovatelích a subdodavatelích.

Článek 7

Pozastavení a ukončení

1. Politický a bezpečnostní výbor může v souladu s článkem 64 rozhodnutí (SZBP) 2021/509 rozhodnout o úplném nebo částečném pozastavení provádění opatření pomoci.

2. Politický a bezpečnostní výbor může rovněž doporučit, aby Rada opatření pomoci ukončila.

Článek 8

Vstup v platnost

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne 27. listopadu 2023.

Za Radu
předsedkyně
Y. DÍAZ PÉREZ